

Raadsvoorstel

onderwerp	Kaders Erfgoedprogramma gemeente Zevenaar, 2026 – 2029.
zaaknummer	Z/25/503000
documentnummer	INT/25/1273909
portefeuillehouder	B. Kagei
portefeuille	Cultuurhistorisch erfgoed

1. Samenvatting

Het erfgoedbeleid van de gemeente Zevenaar dateert van 2015 en is aan actualisatie toe.

Lag in het verleden de aandacht voor erfgoed vooral op het behoud van het materieel erfgoed (de stenen), de afgelopen decennia was er een duidelijke verschuiving te zien naar het immaterieel erfgoed; de lokale verhalen, gewoonten en tradities.

Met dit andere perspectief op erfgoed in gedachten is breed ingezet op participatie bij het ontwikkelen van het *Erfgoedprogramma gemeente Zevenaar, 2026 -2029*. De participatie heeft zes thema 's opgeleverd voor het erfgoedverhaal van Zevenaar, zoals Leven met het water en het land of Samenleven en vieren.

Daarnaast is een aantal focuspunten aangebracht voor de manier waarop we het erfbeleid de komende jaren willen gaan vormgeven. Deze combinatie van inhoudelijke thema's en hoe we daar mee om willen gaan vormt het aanvullend kader voor het erfgoedprogramma voor de komende jaren.

2. Raadsvoorstel

Wij adviseren de raad om:

1. in te stemmen met de kaders voor het erfgoedprogramma van de gemeente Zevenaar, te weten:

- a. Het erfgoedverhaal van Zevenaar verwoord in zes thema's,
  1. Leven met het water en het land *door de eeuwen heen*;
  2. Wonen *door de eeuwen heen*;
  3. Geloven *door de eeuwen heen*;
  4. Werken *door de eeuwen heen*;
  5. Samen leven en vieren *door de eeuwen heen*;
  6. Handelen reizen en verdedigen *door de eeuwen heen*.
- b. De focuspunten van de *Kaders Erfgoedprogramma gemeente Zevenaar, 2026 -2029*,
  1. 'De basis op orde', wat inhoudt dat we willen voldoen aan onze wettelijke taken;
  2. 'Slimme samenwerking', zowel intern als extern;
  3. 'Goede communicatie en zichtbaarheid', door het opstellen en uitvoeren van een communicatieplan.

3. Waarom naar de raad

Het *Erfgoedprogramma gemeente Zevenaar, 2026 -2029* is een omgevingsprogramma onder de Omgevingswet. In een omgevingsprogramma geeft de gemeente aan hoe onderdelen van de *Omgevingsvisie Zevenaar 2040, Stad, dorpen en landschap in balans* gerealiseerd worden. Het college van is bevoegd om omgevingsprogramma's vast te stellen.

Naar aanleiding van de ambities en uitgangspunten in de omgevingsvisie op het gebied van erfgoed, vindt het college het van belang om aanvullende kaders te bepalen voor het erfgoedprogramma. Het vaststellen van de kaders is een bevoegdheid van de raad. Om deze reden vraagt het college aan de raad met de zes

thema's uit het erfgoedverhaal van Zevenaar en de drie focuspunten in de *Kaders Erfgoedprogramma gemeente Zevenaar, 2026 -2029* in te stemmen.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Het doel is om de ambitie voor erfgoed in de *Omgevingsvisie Zevenaar 2040, Stad, dorpen en landschap in balans* te verwezenlijken. Hiervoor zijn aanvullende kaders nodig die het college in staat stelt om een evenwichtig Erfgoedprogramma op te stellen, waarin niet alleen het materieel erfgoed (de stenen), maar ook het immaterieel erfgoed (tradities, gebruiken en lokale geschiedenis) zijn plek heeft. Hiermee wordt voldaan aan het uitgangpunt voor erfgoed in de omgevingsvisie om ons erfgoed te beschermen, te behouden en te versterken.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1 De kaders zijn tot stand gekomen door middel van breed ingezette participatie.

Hierbij is aangesloten bij het Verdrag van Faro, dat Nederland januari 2024 heeft getekend. Dit verdrag stelt de mens en de samenleving centraal en hun relatie met erfgoed. De drie belangrijkste doelen in het verdrag zijn:

- a. Meedoen en beslissen in de erfgoedpraktijk stimuleren;
- b. Erfgoed inzetten voor sociaal maatschappelijke doelen;
- c. Openstaan voor andere erfgoedopvattingen.

1.2 De thema's bieden houvast voor verdere uitwerking.

De door inwoners aangedragen verhalen over het Verhaal van Zevenaar geven een goed beeld van dat waar door inwoners waarde aan wordt gehecht als het gaat om erfgoed. Daarmee bieden ze een goede basis voor het maken van inhoudelijke keuzes op het gebied van erfgoed.

1.3 De kaders versterken andere ontwikkelingen binnen de gemeente.

De kaders zoals die nu zijn geschetst bieden voldoende aanknopingspunten voor de realisatie van de erfgoedambities uit de omgevingsvisie, zonder dat ze belemmeringen opwerpen voor de ontwikkelingen op andere beleidsvelden. Sterker nog, de kaders bieden juist kansen en aanknopingspunten op allerlei gebieden bijvoorbeeld bij de versterking van ruimtelijke ontwikkelingen, vrije tijds economie en participatie.

Alternatieven

Geen aanvullende kaders voor het Erfgoedprogramma vaststellen betekent dat we doorgaan op de oude weg. Het effect hiervan zal zijn dat er minder focus, capaciteit en budget is om ambities uit de omgevingsvisie te realiseren. Dit zal dus consequenties hebben voor het beschermen, behouden en versterken van onze cultureel erfgoed zowel materieel en immaterieel.

Zo zal het actualiseren en harmoniseren van onze gemeentelijke monumentenlijst op zich laten wachten. De ondersteuning van onze monumenteigenaren kunnen we niet verbeteren. Maar vooral ons immaterieel erfgoed - de tradities, gebruiken en de lokale geschiedenis - krijgt niet de ondersteuning en de plek die het verdient. Dit is het terrein waar de inwoners zich mee bezig houden en waarmee zij een wezenlijke bijdrage leveren aan het verhaal van de Liemers.

Inwoners hebben een belangrijke bijdrage geleverd tijdens de participatie met name aan het erfgoedverhaal van Zevenaar. Niet instemmen met de aanvullende kaders voor het Erfgoedprogramma kan een negatieve invloed hebben op het draagvlak voor het erfgoedbeleid en daarmee de inzet van vrijwilligers.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?

Het college stelt een omgevingsprogramma erfgoed vast, gebaseerd op de ambities en uitgangspunten in de omgevingsvisie en op basis van het vastgestelde kader voor het *Erfgoedprogramma gemeente Zevenaar, 2026- 2029*. Jaarlijks wordt de voortgang bijgehouden.

7. Klimaat en duurzaamheid

Gebouwd erfgoed heeft een lange levensduur en is daardoor bij uitstek duurzaam. Daarnaast is er de opdracht om monumenteigenaren te ondersteunen in het verduurzamen van hun monument. Verder kan kennis van bijvoorbeeld oude watersystemen en wellicht weer het herstellen ervan, bijdragen aan oplossingen voor droogte of juist te veel neerslag. Kortom een goede inbreng van erfgoed binnen het ruimtelijke proces kan bijdragen aan leefbaarheid en het oplossen van de grote uitdagingen van deze tijd.

8. Communicatie

De Omgevingswet kent bij omgevingsprogramma's de verplichting om aan te geven hoe participatie vormgegeven is.

Voor het ontwikkelen van het Erfgoedprogramma is breed ingezet op participatie. Voor de participatie is aangesloten bij de Participatieleidraad Zevenaar. In de *Participatienotitie* (zie bijlage) zijn het doel van de participatie, het proces, de resultaten, de analyse en conclusies beschreven.

De participatie heeft tot aanvullende kaders voor het Erfgoedprogramma geleid, die nu ter instemming aan de raad zijn voorgelegd.

9. Kosten, baten en dekking

Voor het ontwikkelen van de beleidsnotitie erfgoed inclusief het participatietraject is in de begroting 2023-2026 door de raad €50.000 beschikbaar gesteld. Hiervoor zijn de *Kaders Erfgoedprogramma gemeente Zevenaar, 2026 – 2029 ontwikkeld* en de *Participatienotitie*, zie de bijlagen.

In het nog te ontwikkelen Erfgoedprogramma worden planning, capaciteit en kosten per maatregel verder uitgewerkt binnen de vastgestelde kaders. Financiële consequenties van maatregelen worden door het college ter besluitvorming voorgelegd aan de raad.

Het ontwikkelen van dit Erfgoedprogramma vindt plaats binnen de formatie van het Fysiek Domein.

10. Bijlagen

De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	INT/25/1275699	Kaders Erfgoedprogramma gemeente Zevenaar, 2026 -2029
2.	INT/25/1275579	Participatienotitie

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris
Danielle Jansen

De burgemeester
Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

onderwerp Kaders Erfgoedprogramma gemeente Zevenaar, 2026 - 2029
zaaknummer Z/25/503000
documentnummer INT/25/1273909

De raad van de gemeente Zevenaar;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar

Gelet op artikel 2.2 en artikel 3.4 van de Omgevingswet

overwegende dat;

- Het erfgoedbeleid van 2015 dateert en toe is aan actualisatie;
- Het erfgoedprogramma een uitwerking is van het thema Cultuurhistorisch Erfgoed in de Omgevingsvisie Zevenaar 2040;
- Het programma getoetst is aan beleid en wetgeving van rijk en provincie;
- Het programma het resultaat is van een uitgebreid participatieproces (intern en extern);
- Uit het participatieproces aanvullende kaders voortgekomen zijn;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

besluit:

1. In te stemmen met de kaders voor het erfgoedprogramma van de gemeente Zevenaar te weten:
  - a. Het erfgoedverhaal van Zevenaar verwoord in zes thema's,
    1. Leven met het water en het land *door de eeuwen heen*;
    2. Wonen *door de eeuwen heen*;
    3. Geloven *door de eeuwen heen*;
    4. Werken *door de eeuwen heen*;
    5. Samen leven en vieren *door de eeuwen heen*;
    6. Handelen reizen en verdedigen *door de eeuwen heen*.
  - b. De focuspunten van het *Kader Erfgoedprogramma gemeente Zevenaar, 2026 -2029*,
    1. 'De basis op orde', wat inhoudt dat we willen voldoen aan onze wettelijke taken;
    2. 'Slimme samenwerking', zowel intern als extern;
    3. 'Goede communicatie en zichtbaarheid', door het opstellen en uitvoeren van een communicatieplan.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar, gehouden op 17 december 2025.

De griffier
Lennart Sluis

De burgemeester
Lucien van Riswijk